

Vi begår en stor fejl, hvis vi affejer Trumps filosoffer som fantaster

18. januar 2025, Politiken, Sektion 2 (DEBAT), Side 5, LEAN PEJTERSEN, FORFATTER..., 1097 ord, Id: ea8e5ca3

Det vil ikke være Trump, der fører os ud over kanten, men de intellektuelle kræfter bag ham. Dem bør vi begynde at tage alvorligt. Trump.

Trump er kaossets mester - en mand, der ikke kan finde Finland på et verdenskort, og hvis tilhængere stormede Kongressen anført af en shaman. Men vi begår en fejl, hvis vi overser de intellektuelle kræfter bag trumpismen. Dygtige tænkere formulerer en radikal kritik af demokratiet, som vinder frem i USA - og den kan få globale konsekvenser, også for Danmark.

Udgangspunktet for den nye filosofi er en simpel konklusion: Det liberale demokrati er uforeneligt med frihed. Her begynder alliancen med Trump, der med egne ord »ikke blev valgt for at administrere et fejlslagent system, men for at omskabe det«.

I 2024 stirrede vi med vantrø på genvalget af Trump, men gav ikke tænkere som Nick Land, Peter Thiel, James Dale Davidson og Curtis Yarvin nogen nævneværdig opmærksomhed. Det burde vi.

NICK LAND, EN AF DE højreradikale hovedtænkere, beskriver med akademisk virtuositet vores tid som begyndelsen på en ny æra, hvor vi må indse, at den liberale stat er selvdød. Kapitalisme er det bedst egnede system til at skabe udvikling, men ikke demokratisk reguleret kapitalisme. Autoritær kapitalisme er ganske enkelt mere effektivt, selv om vi i Vesten nægter at kigge mod Kina og indrømme det. Dermed vendes oplysningstiden på hovedet, og vi må indse, at lige rettigheder og politisk frihed i virkeligheden hæmmede udviklingen. Vores tid - den tid, hvor det går op for os - kalder Nick Land The Dark Enlightenment, den mørke oplysningstid.

På dette punkt krydser Lands kritik ideerne fra techmilliardæren Peter Thiel, der studerede filosofi ved Stanford og var en af de første fra Silicon Valley til at støtte Trumps kampagne i 2016. Thiel beskriver oplysningstiden som »et langt hukommelsestab« og demokratiet som en bekvem sovepude, hvis åbne regeringsform holder teknologiens og videnskabens kræfter tilbage. 9/11, den mislykkede "krig mod terror", finanskrisen og 2020'ernes interne værdikamp beviser tilsammen, at den demokratiske stat er udenrigspolitisk svag, økonomisk sårbar og ude af stand til at reagere på globalisering. Fremtiden skal ifølge Thiel formes gennem decentralisering i form af bystater, udbrydersamfund og kolonier. Jo før, jo bedre. Til det fælles bedste.

Forfatteren James Dale Davidson lagde i 1997 fundamentet til Silicon Valleys antidemokratiske retning med bogen "Det suveræne individ", hvori han bl.a. forudså udviklingen af kryptovaluta. Davidson beskriver udviklingen som en genkomst af reformationen: »Prisen for institutionaliseret religion nåede omkring år 1500 et historisk ekstremt niveau, præcis som prisen for en national regering har nået det i dag«. Ineffektiviteten skaber en "kognitiv elite", som modarbejder statsligt bureaukrati. Det springende punkt kommer, når denne elite bryder fri af »geografiens tyranni«, flytter deres virksomheder hen, hvor de har lyst, og bliver umulige at beskatte fuldt ud, fordi de placerer deres værdi i krypteret valuta. Davidson forudser elitens oprør. Statens indtægter falder herefter drastisk, og til sidst må dele af suveræniteten afgives. Territorier løsriver sig, og nye statsformer opstår.

DEN MEST POLEMISKE af de fire, Curtis Yarvin, beskriver direkte afkoloniseringen som en fejl, der låste civilisationens kræfter fast i geografiens jerngreb. Yarvin, hvis følgerskare er hastigt voksende i disse år, går linen ud og skriver: »Efterhånden som de dårlige regeringer bliver knust, bør de erstattes af et globalt net af titusinder, endda hundredtusinder, af suveræne og uafhængige minilande, hver regeret uden hensyntagen til beboernes holdninger. Hvis beboerne ikke kan lide deres regering, kan og bør de flytte«. Mobiliteten erstatter ifølge Yarvin de borgerlige frihedsrettigheder fuldt ud.

HVIS OVENNÆVNTE politiske budskaber lyder langt ude med danske ører, så er det, fordi de er langt ude. Til gengæld er de teoretisk gennemtænkte og velartikulerede på en måde, som Trumps politiske projekt i sig selv aldrig bliver. Og det er brodden ved den radikale højrefløj og dens tilhængere. Trump selv er ikke en ideolog, men hans projekt har allieret sig med vor tids futurister. Hvis Kamala vinder, kommer vi aldrig til at kolonisere Mars, som Elon Musk sagde og understregede alliansens udgangspunkt. Hvor Trump før talte nostalgisk om genåbningen af kulminer, taler han nu om kryptovaluta og rumfart. Hans slogan "Make America Great Again" er blevet suppleret af futuristernes "Make America Greater Than Ever".

Denne nye alliance mellem populisme og futurisme har også Danmark i sigte. For Trump repræsenterer Grønland en strategisk gevinst - en mulighed for at sikre Nordatlanten militært og udnytte råstoffer. For futuristerne er Grønland en blank tavle, hvor man kan eksperimentere med kolonisering og digital økonomi. Derfor ser vi projekter som Dryden Browns "Praxis", der for nylig genstartede debatten om Arktis.

Iværksætter Dryden Brown rejste til Nuuk med 1 milliard kroner i lommen for at lave forarbejdet til etableringen af en antidemokratisk bystat i det danske rigsfællesskab. En evig by med det græske navn "Praxis", ideelt set befolket af mennesker med »høj risikovillighed, stort talent og høj IQ«. De konservatives Rasmus Jarlov skrev i den forbindelse, at vi ikke skal bruge energi på »en eller anden gøgler, der tror, at han kan

købe Grønland«, og flere politikere gentog, at vi ikke lever i kolonitiden længere, som om det var et politisk argument.

Men denne reaktion afslører en manglende forståelse for de ideologiske bevægelser bag udviklingen. En evt. forhandling om Grønland mellem USA og Danmark vil være et klokkeklart eksempel på den politiske virkelighed anno 2025. Væsentlige dele af den amerikanske højrefløj betragter ikke statiske nationale grænser som et gode, ligesom de ikke skammer sig over de opkøb og erobringer, der i sin tid gav USA over to tredjedele af dets nuværende territorium. På dette punkt er de helt på højde med en despot som Putin.

Grænsen mellem en gøgler, en filosof og en ideolog er ganske tynd, og det burde vi vide. Den historiske erfaring fra Europa minder os om, at det ikke var gamle vrøvlehoveder, der slap volden løs i 1930'erne. Kunstmaleren Hitler sad i fængsel og læste Nietzsche, mens Hindenburg erklærede demokratiet fallit. Ligeledes vil det ikke være Trump, der fører os ud over kanten, men de intellektuelle kræfter bag ham. Dem bør vi begynde at tage alvorligt.

De futurister, der nu har vind i sejlene, hvisker Trump ting i øret og former fremtidens politik. Deres projekt er farligt, og vi bliver nødt til at gentænke vores egne ideer om demokrati og frihed i stedet for at affeje nye modstandere som fantaster. Den historiske erfaring fra Europa minder os om, at det ikke var gamle vrøvlehoveder, der slap volden løs i 1930'erne

Fakta: BLÅ BOG Lean Pejtersen

Født 1987. Cand.mag. i filosofi og litteraturvidenskab.

Manuskriptforfatter på dokumentarserien "Den anden verden" om futurisme og filosofi i den digitale tidsalder, instrueret af Søren Peter Langkjær Bojsen. Serien udkommer i foråret 2025.

Forfatter til bogen "Her Er Der Ingen, Der Græder Om Fredagen", forlaget Harpyie (2022).

- Illustration: Karina Kofoed. Originalfoto: Carlos Barria og Brenner/Ritzau Scanpix

Alt mediemateriale fra Infomedias er ophavsretligt beskyttet.

Du må ikke sælge, videregive, distribuere, gengive eller mangfoldiggøre mediemateriale fra Infomedias uden særlig og skriftlig aftale med udgiverne, som har ophavsretten til materialet. Det er ikke tilladt at gemme mediemateriale lokalt på f.eks. egen pc. Alt

materiale skal tilgås via Infomedias systemer. En overtrædelse af nævnte er brud på ophavsretten og vil blive rapporteret til udgiverne, som har ophavsretten. Infomedia forbeholder sig ret til at kræve kompensation for misbrug, der strider mod jeres aftales bestemmelser eller gældende dansk lovgivning.

Kopiering

En aftale med Infomedia giver ikke ret til kopiering af mediemateriale. Denne ret kan opnås gennem en aftale med Copydan Tekst & Node, som dækker kopiering på tekstområdet. Læs mere om mulighederne for analog og digital kopiering for hhv. virksomheder og uddannelser på <http://www.tekstognode.dk>.